

Az Új Polgári Törvénykönyv magyarázata

A kötbér kikötési záradék

Az anyag székhelye

A jogrendet a 1538-1543 cikkek szövege szabályozza (az új Polgári Törvénykönyv V. könyv, V. cím, IV. fejezet, IV. részlet), a jogintézményre való hivatkozások más cikkekben is találhatóak: 1757 cikk, 2 bek. 267. cikk, stb.

Fogalom

A kötbér kikötési záradék az a szerződéses intézkedés, amelyen keresztül a felek kikötik, hogy az adós leköteli magát egy bizonyos szolgáltatásra, abban az esetben, ha a vállalt fő kötelességét nem teljesíti. Eszerint, a szerződési záradékon keresztül a felek előzetesen megállapítják a hitelező által szenvedett károsodás egyenértékét, ha az adósa nem teljesíti, késedelemmel teljesíti, vagy nem megfelelően teljesíti a kötelességét.

Jellemzők

A kötbér kikötési záradéknak járulékos jellege van, mivelhogy a létezése egy fő kötelesség létezése által indokolt. Ebből kifolyólag, a fő kötelezettség érvénytelensége maga után vonja a kötbér kikötési záradék érvénytelenségét, de ez fordítva nem érvényes.

A kötbér kikötési záradék közbejön, mint büntetés a fő kötelesség nem teljesítése, késedelemmel teljesítése, vagy nem megfelelő teljesítése esetében.

A hitelező nem kérheti egyidejűleg a kötelezettség természetbeni kivitelezését és a kötbér fizetését, azon az eseten kívül, ha a kötbért bevezették a kötelezettség nem megállapított időben és helyen való végrehajtására. Ez utóbbi esetben, a hitelező kérheti mind a fő kötelezettség végrehajtását, mind a kötbér fizetését, ha nem mond le erről a jogáról, vagy ha nem fogadja el, minden fenntartás nélkül, a kötelezettség végrehajtását.

Újdonsági elemek

A kötbér kikötési záradék nem szenvedett fontos változásokat, egyes újdonsági elemek elméletileg és joggyakorlatilag már korábban elfogadott megoldásokat képviseltek. Eszerint, nem történtek jelentős változások a jogi természettel kapcsolatban (a szenvedett kár értékelés módozata) és a kötbér kikötési záradék járulékos jellegét illetően, de most a következő aspektusokat lehet megfigyelni, mint újdonságok:

- kifejezetten szabályozták a kár létezésének feltevése, a hitelező kérheti a kötbér kikötési záradék kivitelezését, anélkül, hogy kötelező lenne részére a kár létezésének bizonyítása;
- Szabályozták a bíróság jogát, hogy csökkentse a kötbér mennyiségét, abban az esetben, ha ez nyilvánvalóan magasabb, mint a hitelezőnek előreláthatólag okozható kár; ennek ellenére, ebben az esetben is, megőrizték a kötbér kikötési záradék büntető jellegét, a törvényhozó előírta, hogy abban az esetben is, ha a bíróság csökkenti a kötbér kikötést jelképező szolgáltatás mennyiségét, az így csökkentett kötbér magasabb kell, hogy legyen, mint a fő kötelezettség.
- A kötbért nem lehet kérelmezni, abban az esetben, amikor a kötelesség végrehajtása lehetetlenné vált, az adós terhére be nem számítható okokból.